

Problem ni tako enostaven

Konferenca o demografski politiki v Bukarešti je nepričakovano sprejela čisto drugačne zaključke, kot so jih pričakovali krogi Združenih narodov, posebno Združene države in nekatere druge velike sile, ki so dale pobudo zanjo. Pričakovali so, da bodo delegati zaostalih držav tretjega sveta obrili na konferenci predloge za masovno uporabo sredstev proti spočetju, ki odgovarjajo maltuzijanskemu gledanju na demografske in gospodarske probleme. V resnici pa so delegati »tretjega sveta« zavrnil te predloge in sprejeli drugačne sklepe, ki so bolj v skladu s človeškim dostojanstvom in s socialno pravičnostjo ter z naprednim gledanjem na svetovno politično in gospodarsko dogajanje. Zahtevali so pravičnejšo porazdelitev bogastva na svetu, hitrejšo odpravljanje razlik med revnimi in bogatimi narodi in hitrejši kulturni in civilizacijski razvoj zaostalih narodov, pri čemer bi jim moral razviti svet krepkeje pomagati. Potem bo začel postajati demografski problem vedno manj akuten in reguliranje rojstev bo šlo vstric s civilizacijskim razvojem. Za tako pojmovanje se je zavzela zlasti Kitajska. A tudi Vatikan je zavzel podobno stališče.

Ti stališči odgovarjata tudi zahtevam pravičnosti. Za mehanistično reguliranje rojstev in za odpravljanje demografskih problemov »tretjega sveta«, ki prinašajo s seboj vedno hujšo revščino, se zavzemajo danes bogati in siti narodi, ki so zdaj tudi na vrhu politične moči, kot Združene države, Anglija, Francija; sploh zahodni svet, poleg razvitih socialistično-komunističnih držav. Tem narodom odgovarja taka demografska politika, ki bi ustalila sedanje stanje. V naraščanju prebivalstva »tretjega sveta« vidijo hudo nevarnost za svoj standard in za svojo politično in vojaško privilegirano. Revni in izkoriščani narodi pa vidijo prav v naraščanju svojega prebivalstva edino možnost, da dobijo več besede v svetovni politiki in večjo moč. Še bolj velja to za narode pod tujo oblastjo in za narodne manjšine, ki so izpostavljene hudemu pritisku za asimilacijo. Mnogo rojstev in krepitev njihovega števila je njihova edina obramba pred potujčevanjem. To velja tudi za nas Slovence. Problem torej nikakor ni enak za vse in se kaže iz različnih zornih kotov različen.

Na splošno se lahko reče, da bo možno rešiti ta problem le tedaj, ko se narodom

(Dalje na 5. strani)

Zahodnonemško posojilo Italiji

Glavni dogodek prejšnjega tedna v Italiji so bili dvodnevni pogovori, katere sta imela ob Comskem jezeru ministrski predsednik Rumor in zahodnonemški kancler Schmidt. Čeprav ni bilo posebnega delovnega sporeda, sta državnika obravnavala vsa važna svetovna vprašanja ter odnose med obema državama. Med temi vprašanji je treba omeniti predvsem politiko sprave med Vzhodom in Zahodom, konferenco za varnost in sodelovanje v Evropi, pogajanja o Bližnjem vzhodu, razvoj dialoga med Evropo in arabskim svetom ter ciprsko krizo.

Posebno pozornost sta Schmidt in Rumor posvetila gospodarskim, finančnim in monetarnim vprašanjem. Ta vprašanja se ne tičejo samo Italije in Nemčije, marveč vse Evropske gospodarske skupnosti in na splošno zahodnega sveta. Bonn in Rim se strinjata, da je treba spodbuditi politično zedinjevanje Evrope ter ustanovitev evropske gospodarske in monetarne zveze. O teh zadevah bodo razpravljali tudi na konferenci Evropske gospodarske skupnosti, ki bo 16. septembra v Bruslju.

V Bruslju se bodo sešli finančni ministri držav članic. Zahodna Nemčija bo podprla Italijo, ki misli prositi za odložitve plačila posojila, katero ji je Evropska gospodarska skupnost podelila letošnjega marca. Posojilo znaša milijardo 900 milijonov dolarjev. Posojilo so že podaljšali za tri mesece in ob nemški podpori bo verjetno prišlo do novega podaljšanja do konca tega leta.

Zahodnonemški listi pišejo, da je treba Italiji pomagati iz sedanjih težav. Ozdravljenje italijanskega gospodarskega položaja — piše General Anzeiger — je v korist vse Evrope. Ker pa so italijanske težave pove-

zane s podražitvijo petroleja, bi morale tudi arabske države prispevati k zmanjšanju primanjkljaja italijanske plačilne bilance. Končno list pravi, da morajo k stabilnosti v Italiji pomagati vse sile, vstevši komunistično stranko in sindikate. Po drugi strani je treba sprejeti zahteve o pravičnejši davčni reformi.

Enako zagovarja podpore Italiji ugledni časopis Frankfurter Allgemeine Zeitung. Tudi ta opozarja, da morajo vse italijanske politične sile doprinesiti svoj delež h gospodarski stabilizaciji.

Tehnično plat posojil Italiji je te dni obrazil guverner Banke Italije Carli. Dejal je, da se italijanski finančni krogi zdaj trudijo za rešitev zlasti naslednjih vprašanj: razširitev vzajemnih kreditov swaps z narodnimi bankami raznih držav, podaljšanje posojila Evropske gospodarske skupnosti Italiji, odobritev srednjeročnih posojil Narodnih bank Italiji morda na podlagi jamstva z zlatimi rezervami ter dolgoročno posojilo Evropske gospodarske skupnosti za plačilo primanjkljaja trgovinske bilance zaradi uvoza petroleja. Za vse kreditne operacije Italiji — je poudaril Carli — pa je ključna država Zahodna Nemčija.

Nato je guverner Banke Italije poročal o posojilih, katera so Italiji že odobrili, a jih še ni izkoristila. Italija razpolaga z 900 milijoni dolarji pri Mednarodnem denarnem skladu ter s skupino kreditov »swaps« pri Narodnih bankah Združenih držav, Zahodne Nemčije, Švice in Kanade. Ti krediti skupaj presegajo tri in pol milijarde dolarjev. Skupno ima Italija tako odobrenih že pet milijard dolarjev ali okrog tri tisoč mi-

(Dalje na 7. strani)

Pogajanja za avtocesto preko Slovenije

Italijanski dnevnik »La Stampa« je pred kratkim poročal pod naslovom »Med skupino IRI in Slovenci so se začela pogajanja za avtocesto Trst - Zagreb - Budimpešta«, da so v teku pogajanja med Italijansko družbo za avtoceste, ki spada v sklop skupine IRI, in slovenskimi oblastmi za avtocestno povezavo med tržaškim pristanom in jugoslovanskim avtocestnim omrežjem. Ker tudi Madžarska aktivno snuje svoje avtocestno omrežje, je po pisanju omenjenega lista možno misliti na povezavo Trsta z Budimpešto in z madžarsko ravnino preko Ljubljane in Zagreba. Novi odseki avtocest naj bi bili podvrženi cestnini, da bi bili tako zagotovljeni sigurni dohodki za odplači-

lo mednarodnih posojil, ki bi bila potrebna za financiranje gradnje. Tak sistem financiranja je namreč najbolj učinkovit, pravi »Stampa«.

Cesta, ki naj bi povezala Trst z jugoslovanskim (slovenskim) cestnim omrežjem, bi bila dolga le 23 kilometrov in bi stala 30-35 milijard lir, »vsota, ki se nikakor ne zdi pretirana, če se da z njo odpraviti odrezanost tržaškega pristanišča proti vzhodu in preprečiti, da bi pristan še nadalje hiral zaradi pomanjkanja »življenjskega prostora« in sporazumov o sodelovanju z državami, ki uporabljajo ta pristan«, piše Arturo Barone v »Stampi«. »Ne sme se pozabiti, da so zgodovinski vzroki, povezani s politično-voja-

(dalje na 3. strani)

RADIO TRST A

:: NEDELJA, 8. septembra, ob: 8.00 Koledar. 8.05 Slovenski motivi. 8.30 Kmetijska oddaja. 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Boccherini: Godalni kvartet. 10.15 Poslušali boste. 11.15 Mladinski oder: »Monika potuje na Madagaskar«. Dramatizirala: Zora Piščanc. 12.00 Nabožna glasba. 12.15 Vera in naš čas. 12.30 Staro in novo v zabavni glasbi. 13.00 Karakteristični ansambli. 13.30-15.45 Glasba po željah. 14.30 Nedeljski vestnik. 15.45 »Komisar Tabernik in lepa Venera«. Radijska detektivka, napisala Zora Saksida. RO. Režija: Jože Peterlin. 16.45 Plesna glasba. 18.00 Šport in glasba. 19.00 Znani motivi. 19.30 Sodobni zvoki. 20.00 Šport. 20.30 Sedem dni v svetu. 20.45 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 22.00 Nedelja v športu. 22.10 Sodobna glasba. Trio Lorenz. 22.20 Pesmi za vse.

:: PONEDELJEK, 9. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 14.30 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost, književnost in prireditve. 18.30 Album Čajkovskega. Manfred, simfonija po Byronu. 19.25 Odvetnik za vsakogar. 19.35 Jazz. 20.00 Športna tribuna. 20.35 Slovenski razgledi: Tolminski upor v dokumentih goriškega arhiva - Pianista Alenka in Igor Dekleva. Igor Dekleva: Devet skladb za klavir štiriročno; Ramovš: Preludij in vrnitve za klavir - Grbčevi zapisi ljudskih pesmi - Slovenski ansambli in zbori. 22.15 Glasba v noč.

:: TOREK, 10. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Pratika, prazniki in obletnice, slovenske viže in popevke. 12.50 Medigra za klavir. 13.30 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violinist Vaša Prihoda. 19.00 Trst x prozi Borisa Pahorja: »Na pomolu«. 19.15 Za najmlajše: Tisoč in ena noč: »Ali Babà in 40 razbojnikov. 20.00 Šport. 20.35 P. Mascagni: Cavalleria rusticana, operna enodejanka. 21.55 Nežno in tiho.

:: SREDA, 11. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Kvartet Benthien. 18.50 Formula 1: Pevec in orkester. 19.10 Higiena in zdravje. 19.20 Zbori in folklor. 20.00 Šport. 20.35 Simfonični koncert. Vodi Serge Baudo. Sodeluje sopranistka Gloria Paulizza. V odmoru (21.35) Za vašo knjižno polico. 22.30 Pesmi brez besed.

:: ČETRTEK, 12. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glaba. 11.35 Slovenski razgledi. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 V ljudskem tonu. 19.10 Svetovni popotniki: »Fra Giovanni potuje k Tatarom«. (Franc Jeza). 19.25 Za najmlajše: pravljice, pesmi in glasba. 20.00 Šport. 20.35 »Ta prekleti notranji glas«. Radijska drama. Napisal V. Vukmanovič, prevedla Majda Skrbinšek. Stalno slovensko gledališče v Trstu. 21.35 Skladbe davnih dob Leonharda Lechnerja. 21.55 Od diha ob glasbi.

:: PETEK, 13. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Opoldne z vami. 13.30 Glasba po željah. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 Violinist Alfonso Mosesti. Stravinsky: Koncert v d duru za violino in orkester. 18.50 Nepozabni motivi. 19.10 Na počitnice. 19.20 Jazz. 20.00 Šport. 20.35 Delo in gospodarstvo. 20.50 Vokalno instrumentalni koncert. 21.00 V plesnem koraku.

:: SOBOTA, 14. septembra, ob: 7.00 Koledar. 7.05 Jutranja glasba. 11.35 Poslušajmo spet. 13.30 Glasba po željah. 15.45 Avtoradio. 17.00 Za mlade poslušavce. 18.15 Umetnost. 18.30 A. Michelini: Toccata za klavir; Tri skladbe za flavto in klavičembalo. Pianist Alessandro Specchi, flavtist Miloš Pahor, klavičembalistka Dina Slama. 18.50 Glasbena zlepljenka. 19.10 Mala enciklopedija dovtipov. 19.25 Zborovsko petje. 20.00 Šport. 20.35 Teden v Italiji. 20.50 »Danes grofje Celjski in nikdar več«. (Anne Wambrechtsamer). Prevod: Niko Kuret. Dramatizacija in režija: Balbina Baranovič Battelino. RO. 21.20 Saksofonist Fausto Papetti. 21.30 Važne popevke. 22.30 15 minut s Caravellijevim orkestrom.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak nasl. ♦ Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157 ♦ Odgovorni urednik: Drago Legiša ♦ Tiska tiskarna Graphor Trst - ulica Rossetti 14 - tel. 77-21-51

Kaj bi bilo po »zgodovinskem kompromisu«?

V Italiji se vodi velika debata med strankami v zvezi s ponujanjem komunistične stranke, da bi stopila v vlado in pomagala reševati gospodarsko krizo, in s članki tajnika Krščanske demokracije Fanfanija, ki je zavrnil tak »zgodovinski kompromis« s komunisti.

Kljub temu nekateri še ponavljajo predlog za vlado »narodne vzajemnosti« v sedanjem težkem stanju, v kateri naj bi bili tudi komunisti. Toda vprašanje je, kaj bi lahko taka vlada storila. Že zdaj stalno prihaja do trenja v vladi, ker imajo socialisti o marsičem drugačne poglede kot ostale tri stranke leve sredine, posebno pa o reševanju gospodarskih problemov. Lahko si je predstavljati, da bi prihajalo še do hujših trenja med krščanskimi demokrati, socialnimi demokrati in republikanci na eni ter komunisti na drugi strani. Taka vlada sploh ne bi funkcionirala ter bi bila stalno na robu krize. Pa tudi skupnega koncepta za reševanje gospodarskih problemov bi ne bilo mogoče izdelati, ker bi hoteli komunisti v skladu s svojo gospodar-

ske in politično ideologijo čisto drugačne rešitve kot druge stranke, ki hočejo odprto in tržno gospodarstvo. Komunisti bi se zavzemali za avtarkijo, druge stranke za čimbolj odprto sodelovanje v Evropski go-

(Dalje na 5. strani)

—o—

SMRT NA PROGAH

Po zadnji strahoviti železniški nesreči na zagrebški postaji se pojavljajo statistike o velikih nesrečah na železniških progah.

Največja v zgodovini železniškega prometa se je pripetila v Modane na Francoskem 12. decembra leta 1917. Takrat je zgu bilo življenje 543 oseb.

Menda pa je bila še hujša 16. januarja 1944. v Leonu na Španskem. Uradno so priznali nekaj čez 500 smrtnih žrtev. Po novih preiskavah pa se viša to število že na preko 800.

Največja železniška nesreča v Italiji se je zgodila leta 1944 pri Salernu. Življenje je zgubilo 529 potnikov.

Mihec in Jakec se menita, de ima nevesta dostikrat težko žiuljenje

— Mihec, si biu na sprejemu Brigitte?

— Ne. Kej je pršla u Trst?

— Ja, ma ne tista Brigita B. B., tista filmska jegrauka, ma ana labodica, ke se

kliče glih taku.

— Ma kej mi tu praveš!

— Mihec, ni taku! Moreš vedet, de u tržaškem ljudskem vrti je živela ana družina labodov: uan, uana in štirje otroci. Ma pred dvemi mesci je med ano nevihti krepala mati in trije mladi. Taku je ostou uage sam sez anem sinam. Jn ustanova za varstvo živali si je mislela, de mu more bet tistme labodu douhčas. Jn taku je dobila ano bogato gospo, ke je kupla ano labodico jn jo šenkala ljudskimi vrti, de bo delala kompanijo tismi vdovci. Kej češ, tisti labod je še fejest samec jn moški more jemet svoj šfgo. Jn taku so uni dan prpelali tisto labodico Brigido, de jo bojo oženili ses tistim labodom, ke se kliče Koko.

— Ma tudi ta ustanova za varstvo živali je strašno po starem! Nečko komendirat: ta bo tvoja žena! Če se je tista labodica dopadla tisti gospej, še ni rečeno, de se bo dopadla tudi Kokoti. Prou be blo, de be tistga Kokota pelali kam, kamer je dosti labodic jn de si pole uan zbere. Ne taku!

— Kej češ, taku je. Uni dan so jo prpelali jn Koko, ke ni družga, se bo moku kontentirat ž njo. Jn z Brigido je pršla tista gopa, je biu predstavnik od province dr. Rode, je biu odbornik dr. Faraguna, direktor dr. Cosma jn, se zna, tržaški časnikarji. Vsi so bli radovedni, kej bo.

— Kej je bla tudi kašna govoranca?

— Ne, govorance ni blo. Ma je blo dosti ledi.

— Ma kašen peuski zbor al občinska banda je gvišno bla. Jn kadu je prezezau trak?

— Ne, vsega tega ni blo neč. Je blo vse bol po domače. Ma vsi so teli videt kej bo. Jest ne znam, kej so si misleli. Koko se je preci začnu nekej razkazvat jn delat braure pr plavanji jn pole je teku za njo. Ma Brigita je bla tudi hitra jn mu je ušla. Kej češ, je forte mlada, jema kumej tri leta.

— Zgudi začenjajo ti labodi! Jn praveš, de mu je ukla?

— E, narbrž je bla namalo sramežljiva jn pole, pred tolkimi ledmi ga ni mogla kontentirat. Tu me mogli zastopet tudi tisti odborniki.

— Jn kaku je blo pole?

— Pole ni blo dobro zastopet, če jo Koko love zastran lebezni al pej, ke je ne mara. Za bet gvišni, so tisto Brigido denili čez nuč u ograjo od rac. Ma tudi race je niso prjazno sprejele...

— E, kadar pride nevesta h hiši, jema dostikrat težko žiuljenje!

— E, ne bo prou lahko. Tudi zastran sina s prvega zakona.

— Sej res: kaku je pej ta mali labodček gledau tisto Brigito?

— Si lahko misleš. Kej češ: mati mu je krepala jn mati je samo ana. Jn zdej je pršla ta Brigita! Sej znaš, kej če reč — ma čeha.

— Ja, ja! Dokler bosta brez otrok, bo še šlo. Ma če bosta ta stara čva jemela kej zaroda, pole bo šele ta mali labodček prava sirota. Ke uče bo vidu samo njo.

— Eh, težko je žiuljenje! Tudi za labode.

Prostorsko planiranje na področju Alpe - Adria

Gospodarski in socialni razvoj sta vedno bolj povezana z urbanizacijo in prostorskim planiranjem. Zaradi tega so tudi obmejne dežele Furlanije - Julijske krajine, Slovenije in Koroške ustanovile študijsko skupino »Trigon«, ki se ukvarja s temi vprašanji.

Slovenija bo na primer okrog leta 2000 imela dva milijona 300 tisoč prebivalcev, ki bodo takrat živeli večinoma urbanizirano, to je v mestih ali njihovih urbaniziranih okoliših.

Največja slovenska sosedja ostaja Hrvatska, ki bo imela leta 2000 pet milijonov in sto tisoč prebivalcev. Furlanija - Julijska krajina šteje zdaj milijon 250 tisoč prebivalcev in za leto 1980 jih je predvidenih milijon 350 tisoč. Podobno je z avstrijsko Štajersko. Precej manj prebivalcev imajo avstrijska Koroška (530 tisoč), Gradiščan-

sta konec stoletja štela približno 75 tisoč prebivalcev. Ta urbana aglomeracija se bo razprostirala med Novim mestom, ki bo gospodarsko, družbeno in urbanizacijsko središče vse jugovzhodne Slovenije, ter Strazho in Otočcem.

Na Gorenjskem se je Kranj v zadnjih 50 letih naglo razvijal ter ima zdaj 27 tisoč prebivalcev. Konec stoletja bo njegovo urbanizirano območje doseglo okrog 68 tisoč prebivalcev in na njegovem vplivnem območju jih bo še nadaljnjih 74 tisoč. Regionalno razvojno središče gornjega dela Gorenjske pa bodo predstavljali Jesenice, Radovljica in Bled. Imeli bodo skupaj 55 tisoč prebivalcev in na njihovem vplivnem območju jih bo še nadaljnjih 15 tisoč.

Mariborska urbana aglomeracija bo po predvidevanjih predstavljala drugo največje regionalno razvojno središče v Sloveniji. Maribor bo štel 270 tisoč prebivalcev ter bo imel na svojem vplivnem območju — v katero bo spadal tudi Ptuj — okrog 400 tisoč ljudi. Ti se bodo ukvarjali zlasti z industrijo in energetsko ter s terciarnimi in kvartarnimi dejavnostmi. Ptuj bo predstavljal dopolnilno in razbremenilno urbano središče ter bo ohranil vlogo centra za spodnje Podravje, Haloze in del Slovenskih goric z blizu 83 tisoč prebivalci. Sam bo imel okrog 37 tisoč ljudi.

Ostala regionalna središča so Murska Sobota za Pomurje, dalje Slovenj Gradec, Celje, Trbovlje in Krško.

V soboto dopoldne se bosta na Katinari poročila

SERGIJ VERČ in ALENKA CEPAR

Mladima novoporočencema, ki se že vrsto let z izredno požrtvovalnostjo udeležujeta na kulturnem področju, želijo prijatelji in znanci veliko sreče na skupni življenjski poti.

Čestitkam se pridružuje Uredništvo Novega lista.

SLOVENSKA SKUPNOST OB OBLETNICI SMRTI BAZOVIŠKIH JUNAKOV

Slovenska skupnost iz Trsta bo v petek, 6. septembra, ob 44. obletnici ustrelitve bazoviških junakov položila venec pred spomenikom na bazoviški gmajni. Svečanost bo ob 19.30. Ob 20.30 pa bo v bazoviški župni cerkvi maša zadušnica za padle junake.

Ob isti uri bo položila venec tudi Slovenska prosveta iz Trsta, ki vabi svoje prijatelje in somišljenike, naj se slovesnosti na bivšem strelišču v Bazovici in maše zadušnice v župni cerkvi polnoštevilno udeležijo.

sko (150 tisoč) ter županiji Železna in Zala na Madžarskem (322 tisoč).

Razvoj 13 glavnih regionalnih središč Slovenije kaže tole sliko: Ob morju, kjer so ugodne razvojne možnosti za pomorstvo, industrijo, turizem in rekreacijo, bo predstavljalo razvojno središče somestje Koper-Izola-Piran. Tod bo živelo okrog sto tisoč urbaniziranih prebivalcev in vplivno območje omenjenih središč bo štelo 65 tisoč ljudi. Z manjšimi presledki bo tako dejansko urbanizirana vsa slovenska obala.

Nova Gorica bo središče večje urbane aglomeracije, ki se bo izoblikovala med Solkanom, Šempetrom, Mirnom in Volčjo drago. Novogoriško urbanizirano območje bi tako štelo okrog 60 in njegovo vplivno območje še 50 tisoč prebivalcev. Urbani središči na Goriškem bosta nadaje Tolmin in Ajdovščina.

Ljubljana, ki ima zdaj nekaj preko 230 tisoč prebivalcev, bo skupaj z naselji v neposredni okolici dosegla nekaj manj kot pol milijona prebivalcev. Mesto samo jih bo imelo 380 tisoč, ljubljanske občine pa 430 tisoč. Najširše vplivno območje Ljubljane bo seveda zajelo še veliko več prebivalstva, kar že zdaj šteje okrog milijon 330 tisoč ljudi.

Novo mesto — kot glavni kraj Dolenjske — in njegovo urbanizirano območje bo-

Pogajanja za avtocesto

(nadaljevanje s 1. strani)

škimi zadevami Risorgimenta, zakasnili in upočasnili razvoj komunikacij med Vzhodno Benetico in sosednimi deželami avstro-ogrskega cesarstva.

»Stampa« omenja tudi avtocesto »projekta 80« za hiter promet, ki naj bi potekala od Katalonije preko južne Francije in Padske nižine skozi Jugoslavijo do madžarske ravnine. Od te ceste je v Italiji že zgrajen odsek Turin - Trst.

Slovenske in jugoslovanske oblasti pa bodo gotovo še premislile, če je taka avtocestna povezava med tržaškim pristanom in slovenskim avtocestnim omrežjem koristna za Slovenijo, glede na to, da bi bilo to v škodo koprškega pristanišča; dalje glede na to, da bi širjenje tržaškega pristanišča in gradnje ceste gotovo nudila šovinističnim in pohlepni velekapitalističnim krogom okrog pristaniške uprave v Trstu nadaljnje izgovore in priložnost za razlašanje in raznarodovanje slovenske zemlje na Tržaškem. Ozirati se je treba tudi na ekološko škodo, ki bi jo povzročila nova cesta in močno povečan avtomobilski, zlasti tovorni promet na Krasu in čez ostalo Slovenijo. Vprašati se je tudi treba, kaj bi dejansko imela Slovenija od tega, razen očitne škode.

—o—

SE TRETJA FRONTA NA BLIŽNJEM VZHODU

Frontnima črtama med Arabci in Izraelci in med Grki in Turki na Cipru se je pridružila še fronta med Kurdi in Arabci v Iraku. Iraške vladne čete so masovno navalile na kurdske gore in bombardirajo kurdske vasi ter se znašajo nad prebivavstvom, kjer se pač morejo, ker se Kurdi hrabro branijo. Toda pred modernim tehničnim orožjem se morajo marsikje umikati. V Perzijo je pribežalo že na desetisoče kurdskega prebivavstva. Kot znano, so Kurdi indoevropskega porekla. Po prvi svetovni vojni jim je bila priznana lastna država, toda Združene države in Anglija so jih potem izdale in potem jih je pustila na cedilu tudi Sovjetska zveza, ker za vse je bilo dobro razmerje do Arabcev — in njihovega petroejla — važnejše.

Umrl je zadnji Indijanec iz plemena Ognjene zemlje

V bolnišnici vojne mornarice v argentinskem mestu Ushuaia v Magelanovi ožini je umrl Augustin Clemente, zadnji Indijanec iz plemena Yagan na Ognjeni zemlji. Bil je zelo reven in ni imel več sorodnikov, ker je z njim, kot rečeno, izumrlo pleme Yagan.

Še leta 1850 je bilo Yaganov ali Yamanov — Yagan pomeni ljudstvo v njihovem jeziku — okrog 3000. Govorili so poseben indijanski jezik, ki se je delil v pet narečij. Imeli niso nikake politične oziroma plemenske organizacije; edina oblast so bili staroste, imenovani »yacamush«. Pomanjkanje čuta za skupnost in medsebojno povezanost je bilo tudi glavni vzrok njihovega izumrtja. Ognjena zemlja je namreč obsežna dežela z neprijaznimi podnebnimi razmerami, in ker so bili ti Indijanci pre-

več razpršeni, se niso mogli tako uspešno upirati neprijaznemu okolju, kot bi se bili lahko, če bi bili bolj vzajemni. Temu so se pridružile še bolezni, ki so jih prinesli v deželo belci, alkoholizem in drugo. Svoječas pa so bili Indijanci Ognjene zemlje lepo in močno pleme. Po vsem svetu so bili znani zaradi svojih visokih in močnih postav, vendar so se izkazali premalo odporne proti neugodnim življenjskim razmeram.

Izumrtje Indijancev Yagan na Ognjeni zemlji pomeni še nov dokaz, da so v modernem svetu izpostavljene umrtju ne le razne živalske vrste, ampak tudi ljudstva in rase, ki se ne znajo pravočasno živeti v spremembi in ki nimajo učinkovite organizacije.

Fe Mi

Poziv k obrambi naše zemlje

Po zidovih naših krajev so se pojavili zeleni lepaki Slovenske skupnosti, in Slovenske demokratske zveze v Gorici, naslovljeni na vse Slovence, ki pozivajo na obrambo slovenske zemlje pred novimi razlastitvami, ki nam grozijo po krivdi vladnih strank in po sokdrivdi PCI, ki glasuje za vse take raslastitve (ker se to med drugim sklada z njenim konceptom podržavljenja zemlje in produkcijskih sredstev). Lepaki tudi pojasnjujejo, da je zaradi tega izstopil predstavnik Slovenske demokratske zveze v Gorici iz mestnega občinskega odbora.

Upajmo, da bodo ti lepaki vzdramili slovensko javnost, da se bo zavedla, kakšna nevarnost grozi našemu ljudstvu v Italiji od teh neprestanih razlašćanj na vseh koncih in krajih, zdaj v ta, zdaj v drugi »javni namen«. Toda za vsem tem se skrivajo drugi nameni: velekapitalistični pohlep po slovenski zemlji, ki služi zdaj še predvsem agrarnim namenom, pa bi jo hotel kapital »bolj rentabilno« izkoriščati, kar seveda prinaša s seboj okuženje okolja; očitna spekulacija s ceno zemlje, ki jo plačajo (če jo sploh plačajo, a še to z velikanskimi zamudami) razlašćencem smešno nizko, v resnici pa ima 3000 odst. višjo, pa tudi še veliko večjo vrednost, njena vrednost pa še naglo narašća, ne samo zaradi inflacije, ampak tudi zato, ker postaja zemlja vse bolj dragocena spričo širjenja mest, industrializacije in urbanizacije; in ne najbolj nazadnje bolj ali manj očitni namen, da se slovensko ljudstvo izrine z zemlje in izkorenini ter tako čimprej potuji. Kljub vsemu govorjenju o demokraciji v Italiji in frazarjenju o boju proti fašizmu so si namreč italijanski fašisti in nefašisti v enem edini: da bi se morali Slovenci v Italiji čimprej asimilirati. Razlikujejo se le glede metode. Medtem ko bi hoteli fašisti to doseči po starem receptu s silo, bi »demokrati« vseh baž rajši dosegli to po »razvojni« poti, z vključevanjem Slovencev v italijanske stranke, s tem, da se slovenski manjšini v Italiji odvzame njen politični značaj in njeno politično obrambo, se jo naredi samo jezikovno manjšino (ker ne predpostavlja narodnega ozemlja), in da se jo v imenu višjih »splošnokoristnih namenov«, kot so industrializacija, gradnja javnih naprav (bolnišnic, postaj za avtovlake, železniških poslopij, hotelov, cest itd.) izriva z zemlje in proletarizira. Težko, da je danes v tržaški in goriški okolici kak slovenski kmet,

ki mu še niso razpolovili posestva s kako tako »javnokoristno« napravo in ga odrezali od njiv, od pašnikov itd. Ker je nemogoče goniti živino na pašo preko avtoceste, bo tak kmet prej ali slej opustil ne samo živinorejo, ampak tudi poljedelstvo in šel za delavca v tovarno. S tem bo prišel v italijansko okolje, odvisen bo od tujega delodajalca, plačo mu bodo krojili tuji gospodarji in sindikati in tako bo — po računih »demokratov« take vrste — kmalu zrel za asimilacijo, ali pa se bo zadovoljil s kakšno slovensko izrečeno frazo na shodih ali z dvojezičnim lepakom, čeprav je slovenščina na njem zmrcvarjena, da se Bogu smili.

Temu se moramo Slovenci odločno upreti. Nevarnost za naš obstoj ne grozi samo od fašizma, ampak od takih zahrbtnih, plazečih se, v plašč naprednosti in demokratičnosti ogrnjenih nakan in načrtov, ki si natikajo krinko dobrohotnosti in prijaznosti do slovenske manjšine. Mi pa vemo iz več kot tisočletne izkušnje, da ne more biti slovenskega naroda brez zemlje, da ne more biti naroda brez domovine, brez tal, v katerih iba svoje korenine in kjer se čuti doma. Zato moramo storiti vse, kar moremo, da si ohranimo svojo zemjo. To pa je odvisno predvsem od zavednosti in borbenosti naših ljudi pri obrambi njihove zemlje.

—o—

IZŠLA JE KNJIGA »DRAGA 73«

V soboto, 7. t.m. se začnajo letošnji študijski dnevi v Dragi pri Bazovici. Prav za to priložnost je izšla knjiga »Draga 73«, ki prinaša referate lanskimi študijskih dni na temo »Družina in generacije«. Uredili so jo Marjan Bajc, Marij Maver in Franc Mlijač. Avtorji referatov so Janko Messner, Valentin Birtič, Ivan Hribernik, Danilo Sedmak in Anton Trstenjak. Knjiga ima okrog 100 strani. Založila jo je »Mladika«.

RAZPORED ŠTUDIJSKIH DNI SLOVENSKE IZOBRAŽENCEV V DRAGI

Študijski dnevi slovenskih izobražencev se bodo pričeli v soboto, 7. septembra ob 17. uri. Po začetku in pozdravih je na vrsti prvo predavanje Slovenstvo in današnji čas. Predaval bo univ. prof., član Slovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Bratko Kreft iz Ljubljane.

V nedeljo ob 9. uri bo nedeljska maša, ki jo bo daroval mariborski škof dr. Maksimiljan Držeknik. Imel bo tudi pridigo.

V nedeljo ob 10. uri okrogla miza na temo: Spoznanja po manjšinskih kongresih v Ohridu in v Trstu. Govorili bodo: dr. Drago Štoka, časnikar Bogo Samsa in prof. Samo Pahor, vsi iz Trsta.

O koroških razmerah po sinodi bo spregovoril dr. Valentin Inzko iz Koroške.

V nedeljo popoldne ob 17. uri bo govoril dr. Peter Urbanc iz Kanade o temi Slovenski naseljenci v Kanadi.

Za njim bo govoril dr. Janez Zdešar iz Nemčije o Slovencih v zahodni Evropi.

In kot zaključek bo predaval dr. Andrej Kobal, univ. prof. v USA o temi: Kako sem se srečaval na svoji poti s slovenstvom.

Če bo zadosti udeležencev bo v ponedeljek izlet v tržaško okolico.

VPISOVANJE GOJENCEV V ŠOLO GLASBENE MATICE

Vpisovanje gojencev v glasbeno šolo v Trstu traja do 13.9.1974 od 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice, ul. R. Manna 29 - Tel. 418.605.

Vpisovanje gojencev v podružnici glasbene šole v Dolini bo 12.9.1974 od 18. do 20. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene šole v Trebčah bo 13.9.1974 od 18. do 19. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene šole na Proseku bo 10.9.1974 od 18. do 20. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene šole v Nabrežini bo 11.9.1974 od 10. do 12. ure.

Vpisovanje gojencev v podružnico glasbene šole v Devinu bo 9.9.1974 od 11. do 12. ure.

Ravnateljstvo

Občni zbor Slovenske skupnosti

Pred dnevi so se v Trstu sestali pokrajinski tajniki Krščanske demokracije, socialistične in socialdemokratske stranke ter Slovenske skupnosti in razpravljali o najbolj aktualnih in perečih političnih vprašanjih na Tržaškem. Na sestanku so pripravili dnevni red, ki bo predmet poglobljenih raz-

prav na prihodnjih sejah vodstev levosredinskih strank in Slovenske skupnosti.

Sklenjeno je bilo, da se bodo te seje začele v drugi polovici tega meseca. Politični tajnik Slovenske skupnosti dr. Štoka je napovedal, da bo njegova organizacija med drugim zahtevala proučitev vseh odprtih vprašanj, ki pobleže zadevajo slovensko narodno skupnost. Potek in zaključki te razprave bodo namreč postali predmet debate na bližnjem občnem zboru Slovenske skupnosti, ki bo po vsej verjetnosti v prvi polovici oktobra. Znano je, da bo moral občni zbor predvsem preveriti veljavnost dosedanjega sodelovanja Slovenske skupnosti s strankami leve sredine in nakazati smerice za nadaljnje delovanje ter zlasti za nadaljnje odnose med Slovensko skupnostjo in vladnimi strankami ter opozicijo.

Globoko potrta naznanjamo žalostno vest, da nas je v torek, 3. t.m., po dolgi in mučni bolezni prezgodaj za vedno zapustila naša draga žena, mati in stara mati

Albina Mervic, roj. Dežjot

Dragi pokojnici naj bo Stvarnik bogat plačnik za vse njeno delo, trpljenje in ljubezen, ki jo je v življenju izkazovala do nas.

Žalujoči: mož Josip, sinovi Mirjan z družino, Leopold in Stojan, hčerka Damjana in sorodniki

Devin, 5. septembra 1974.

KULTURNI KROŽEK DEVIN - ŠTIVAN
izreka odborniku Leopoldu Mervicu in svojem globoko sožalje ob bridki izgubi drage matere Albine.

“VLADA DVEH”

Kriza v goriški občinski upravi, to je v občinskem svetu in v odboru se po izstopu socialistov in Slovenske demokratske zveze bliža po dolgem času svojemu potrebnemu koncu.

Razgovori za ustvaritev levosredinske »večine« potekajo zdaj, skoro vsak večer samo med demokratstvom in socialdemokratsko stranko.

Razgovori, ki se sučejo v prvi vrsti okoli dveh točk, to je izvedba načrtov za obmejno postajo in avtoport ter imenovanje za dve izpraznjeni odborniški mesti, so ce nadaljevali še sinoči v vodstvih obeh političnih skupin, ki naj bi sestavljali novo »vlado« goriške občine.

Socialni demokrati so začeli od krščanskih demokratov prav resno zahtevali natančen sporazum o vseh važnih upravnih vprašanjih. Med temi je tudi predlog, da se denar, ki je bil namenjen za nakup gledališča Verdi, porabi za gradnjo novih šolskih poslopij.

Nesporazum med obema »večinskima« skupinama je nastal tudi pri vprašanju, kje naj se zgradijo telovadlišča in športne dvorane, ali pri »Madonnini« na desnem bregu Soče ali na prostorih nekdanjih »kazermet« na Svetogorski cesti, kakor bi želeli socialdemokrati.

Visi še tudi vprašanje občinskih odborov Krščanski demokrati bodo še te dni imenovali svoje.

Pri socialnih demokratih pa prihajajo na dan imena strankinega tajnika Lanfranca Cuccalija, svetovalca Bianconija in sedanjega podžupana Rovisa.

Občinskega medvladja so zdaj že skoraj vsi siti.

To mnenje prevladuje tudi med slovenskimi občani in volivci, ki morajo skoro brezbrizno gledati skoro prisiljeno nedelavnost današnjega občinskega odbora in sveta.

UMETNIŠKA RAZSTAVA

V galeriji »Il Torchio« v ulici Mamelli razstavlja goriški umetnik Rudolf Saksida svoja najnovejša dela.

Saksida že več časa ni razstavljal v Gorici.

Ta razstava bo odprta do polovice meseca.

Škoda, ki jo ob tem trpi vsa občinska skupnost, prizadeva še bolj slovenski del, ki mora čakati na uresničitev zanj ugodnih in deloma že sprejetih načrtov.

Po tej poti ne bo več mogoče dolgo nadaljevati.

—o—

POPRAVNI IZPITI

Kakor drugod po državi, tako so se danes jutraj začeli popravni izpiti tudi na slovenskih srednjih šolah v Gorici. Največ dijakov mora pokazati dopolnilno znanje iz enega predmeta.

Izpiti so se začeli s pismenimi nalogaми.

Na nižji srednji šoli »Ivan Trinko« jih polaga 55 dijakov, in sicer 21 iz prvega in 34 iz drugega razreda.

Na trgovski šoli ima popravne izpite šest dijakov.

Na klasičnem liceju »Primož Trubar« sedi pri popravnih izpitih pet dijakov, na učiteljski »S. Gregorčič« pa sedem.

Prihodnji teden se bodo izpiti zaključili z ustnim zasliševanjem.

Vsem dijakom, ki so se resno pripravljali za popravne izpite, voščimo da bi jih z uspehom končali in pokazali zrelost za nadaljevanje študija v višjih razredih.

RAZPRAVE O LJUDSKI FOLKLORI

Včeraj se je začel v Gorici kongres o ljudskih običajih. To je že tretji mednarodni kongres o vlogi in pomenu ljudskih običajev in starostnosti za razvoj kulture. Sodelujejo odposlanci iz Italije, Avstrije, Jugoslavije, Madžarske, Romunije, Francije in Sovjetske zveze.

V znanstvenem odboru sta tudi dr. Pavle Merkū in inž. Bruno Ravnika. Oba sta imela tudi posebne referate. V petek ob 9.30 je na sporedu povzetek razprav in zaključni razgovor.

V petek zvečer ob 21. uri bo v telovadnici v dolinici Korna prvi nastop skupin petega mednarodnega folklornega festivala. Nastopi se bodo nadaljevali v soboto ob 17. uri in zvečer ob 22. uri s »Praznikom prijateljstva«.

V nedeljo ob 16. uri bo višek septembrskih folklornih prireditev z veliko narodopisno povorko vseh nastopajočih ljudskih skupin in godb po glavnih mestnih ulicah.

Zvečer ob 22. uri pa bo nagrajevanje in zaključni nastop zmagovalnih skupin.

PROBLEM NI TAKO ENOSTAVEN

(nadaljevanje s 1. strani)

in manjšinam ne bo treba več bati za njihovo goli obstoj in ko se bodo reševali politični, gospodarski in socialni problemi na svetu na bolj omikan način kot danes, ko velja še vedno v glavnem pravica močnejšega, kot smo se lahko prepričali zadnji čas prav v primeri ciprskega spora med Grčijo in Turčijo. Vzglej za drugačno reševanje takih problemov pa bi morale dati prav si te, vojaško močne in politično privilegirane »države blaginje« z doslednejšim in ostrejšim nastopanjem proti napadalcem kjerkoli na svetu in s tem, da bodo več dajale za pomoč »tretjemu svetu«, za kar ne žrtvujejo zdaj povprečno niti pol odstotka svojega narodnega dohodka.

KAJ BI BILO PO »ZGODOVINSKEM KOMPROMISU«?

(nadaljevanje s 2. strani)

spodarski skupnosti. Posledica bi bila neprestan prepir in zastoj vsega vladnega delovanja, v javnosti pa zmeda. Skupno reševanje problemov je torej nemogoče, možna je le alternativa: ali po poti tržnega gospodarstva ali po poti od države togo dirigirane socialističnega gospodarstva po vzhodnem vzgledu. O tem pa je mogoče odločiti samo na volitvah.

—o—

Edvard Kardelj se mudi na neuradnem obisku v Moskvi, kjer ima pogovore s sovjetskimi voditelji.

PTICE JE TREBA ZAŠČITITI PRED IZTREBLJENJEM

Zaradi brezobzirnega lova na ptice v Italiji so nekatere vrste ptic v Italiji že iztrebljene, nekatere druge pa so na tem, da bodo v najkrajšem času. Zadnji čas je izvedla Nacionalna zveza proti uničevanju ptic anketo, ki je pokazala, kako je s tem. Med drugim je kolikor le mogoče točno ugotovila, koliko primerov ptic najbolj ogroženih vrst še živi v Italiji. Najbolj ogroženi so jastrebi in orli ter sokoli. Nekatere vrste so že izginile, od drugih pa živi le še po nekaj primerkov, ki pa se ne razmnožujejo več, ker je njihovo število že nižje, kot znaša življenjski minimum v ta namen. V najboljšem primeru obstaja še po kakih 100 primerkov nekaterih vrst, a njihovo število se naglo niža, ker jim je današnje življenjsko okolje sovražno. Ne najdejo več dovolj hrane, ker se je zmanjšalo število čred — hranili so se največ z mrtvo drobnico — ali pa poginjajo zaradi zastrupljenih vab. Topo-umni ljudje jih streljajo, kjer le morejo, ubijajopa jih tudi neumni zbiravci redkih ptic. V nevarnosti so tudi sove in čuki.

S TRŽAŠKEGA

NOVA KNJIGA BORISA PAHORJA

Mariborska založba Obzorja je izdala izbor novel in črtic Borisa Pahorja »Varno naročje«. O knjigi bomo obširneje spregovorili prihodnjič.

»KLIŠARNA UTOPIČNIH IDEJ«

Irena Žerjal bo izdala v samozaložbi pesniško zbirko: »Klišarna utopičnih idej«, na katero že zdaj opozarjamo.

Tekmovanje pevskih zborov

Že več let prireja goriško pevsko društvo »Seghizzi« jesensko mednarodno tekmovanje pevskih zborov. Letos bo že trinajsto. Trajalo bo od 19. do 22. septembra.

Nastopalo bo šestnajst pevskih zborov mešanih, moških in ženskih.

Tekmovanje je razdeljeno na dve skupini, na polifonsko in na folklorno.

Sodelovanje so že prijavili pevski zbori iz raznih krajev Italije, Nemčije, Avstrije, Češke, Madžarske, Jugoslavije (Krsmanović - Beograd), Poljske, Romunije, Bolgarije in Španije.

Od italijanskih zborov iz naše dežele bodo tekmovali: Melodiae in Santa Maria

Maggiore iz Trsta ter Sant'Ignazio iz Gorice.

Ne bo pa nastopil noben slovenski zbor ne z Goriške, ne s Tržaške.

Ta odsotnost je značilna in ima tudi svoj vzrok. Nekateri zbori niso imeli dovolj časa za dobro pripravo.

Že lani pa so se slišala tudi mnenja, da niso bili tekmujoči slovenski zbori primer- no ocenjeni za njih trud ali nastop.

V tem negodovanju je nekaj resnice, nekaj pa tudi v dejstvu, da se pri nekaterih pevskih zborih opaža kriza in pojanje pevskega navdušenja.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Nova slovenska knjiga o kmečkih uporih

Pri Državni založbi Slovenije je izšla pred kratkim nova knjiga o kmečkih uporih. Napisal jo je znani zgodovinar Bogo Grafenauer, ki je že pred leti objavil delo o slovenskih kmečkih uporih. Vendar pa sedanja knjiga ni ponatis prejšnje, ampak novo delo, v katerem je uporabil tudi najnovejša arhivska odkritja o uporih. Knjiga obravnava predvsem upora leta 1515 in 1572-1973 »s posebnim ozirom na razvoj programa slovenskih puntarjev med 1473 in 1573«. To torej ni zgodovina vseh slovenskih puntov, ki jih je bilo več in so trajali še v prvo polovico 19. stoletja, ampak samo podoben prikaz dveh puntov, kar je poudarjeno tudi v naslovu, ki se glasi: »Boj za staro pravdo v 15. in 16. stoletju na Slovenskem«. Grafenauer pojasnjuje v uvodu, kako je prišlo do tega, da je napisal to knjigo, in pravi med drugim: »Pobudo za to knjigo je dal še v času, ko smo nameravali 1973 praznovati le štiristoletnico hrvaško - slovenskega kmečkega upora, prijatelj Ivan Bratko z mislijo, da bi šlo v bistvu le za ponatis ustreznega poglavja iz moje knjige o Kmečkih uporih na Slovenskem. Ko pa se je praznovanje združilo s petstoletnico začetka slovenskih kmečkih uporov, je bilo temu treba pridružiti vsaj še največji slovenski kmečki upor iz leta 1515, petstoletnice pa se spomniti vsaj tako, da je knjiga v celoti zajela razvoj puntarskega programa v vsem stoletju med 1473 in 1573, ko se kaže prav v tem nepretrgan razvoj in postopen vzpon od enega velikega upora do drugega. Po moji knjigi — nadaljuje Grafenauer — je poleg tega načrtna akcija hrvaškega zgodovinarja Josipa Adamčeka spravila na dan precej novih virov za hrvaško-slovenski kmečki upor... Adamček je sicer upor sam že na novo obdelal v posebni knjigi, toda nekatere vire je našel šele pozneje, pri nekaterih pogledih pa se je dal zapeljati v zmoto ruskemu zgodovinarju Julijanu Bromleju. Pomen novih virov je bil tolikšen, da sem moral priprave na upor — delno pa tudi potek samega upora 1573 — obdelati na novo. Tako bodo bralci moje prejšnje knjige našli precej spremenjeno in dopolnjeno podobo, čeprav mi ni bilo treba spreminjati temeljne koncepcije kmečkih uporov, marveč je bila z novimi viri v marsičem še potrjena.«

Bogo Grafenauer je razdelil knjigo, ki šteje 336 strani, na šest velikih poglavij. V prvem prikazuje mesto kmečkih uporov v slovenski zgodovini. V drugem obravnava razvoj puntarskega programa v prvih kmečkih uporih na Slovenskem. Tretje poglavje je posvečeno slovenskemu kmečkemu uporu leta 1515 in je razdeljeno v več podpoglavij. Četrto poglavje je bolj splošno in razpravlja o nemški kmečki vojski in spremembi kmečkega položaja sredi 16. stoletja. Peto poglavje je bolj splošno in razpravlja o nemški kmečki vojski in spremembi kmečkega položaja sredi 16. stoletja. Peto poglavje obdeluje hrvaško-slovenski kmečki upor leta 1572-73. Tudi to poglavje je razdeljeno v več podpoglavij. Zadnje, šesto poglavje pa ima naslov »Kmečki upori na Slovenskem in reformacija«. Poleg tega prinaša knjiga pet zemljevidov o razširjenosti posameznih uporov in o njihovih značilnostih.

Na splošno se lahko reče, da prinaša knjiga veliko novega in zanimivega in da po pravi naglašajo pomen kmečkih uporov v slovenski zgodovini, pa tudi vloge slovenskih kmečkih uporov v tedanji splošni evropski zgodovini, posebno v srednji Evropi. Vendar pa bi ji lahko očitali to, da je napisana preveč iz določenega ideološkega zornega kota, po načelih dialektičnega materializma oziroma marksističnega zgodovinopisja, ki daje pomen skoraj samo materialnim vzrokom, omalovažuje pa psihološke, duhovne in individualne, pa tudi narodnostne. Poleg tega Grafenauer premalo upošteva — ravno zaradi takšnega gledanja — tradicijo slovenskega svobodnjaštva in njegove oborožene organizacije iz nekdanjih časov ter njegovih obredov; morda bi lahko rekli: tradicionalno pravno plat na splošno. Toda to bi morala osvetliti podrobna strokovna kritika. Za zdaj lahko rečemo le to, da moramo biti veseli te nove knjige o slovenskih kmečkih uporih, ki ponovno potrjuje izredno razgibanost in dinamičnost slovenske narodne zgodovine.

fj

KRCLJAJ PO ŠOVINIZMU

Okrožno sodišče v Smederevu v Srbiji je prepovedalo prodajo knjige »Prispevek o naselju Popović«, ki jo je napisal Žika Milenković. Knjiga je namreč napisana v šovinističnem velikosrbskem duhu. V poglavju »Kneževina Srbija« piše med drugim, da »je Srbija dobila ob koncu balkanske vojne l. 1912 staro Srbijo, po prvi svetovni vojni pa smo (Srbi) dobili Banat, Bačko, Srem, vso Vojvodino in Hrvatsko do Italije«. »Stara Srbija« je seveda Makedonija, ostalih dežel pa Srbija ni »dobila«, ampak so se združile z njo v novo, jugoslovansko državo in sicer prostovoljno. »Iz knjige pa izhaja, da je srbsko ljudstvo z osvajalnimi težnjami priključilo Srbiji Makedonijo, Banat, Srem, vso Vojvodino in Hrvatsko«, je rečeno v sodbi vrhovnega sodišča Srbije, ki je potrdilo sodbo sodišča v Smederevu. Na Slovenijo je avtor najbrž pozabil, ali pa jo je odpisal, ker se v njej ne govori srbohrvaško!

—○—

Na Akademiji znanosti v Göttingenu rekonstruirajo sedaj iz 2000 grških rokopisov »praprevod« svetega pisma starega zakona. Podlaga podviga, na katerem so začeli delati že leta 1908, so besedila, ki segajo do drugega tisočletja pred Kristusom. Njihova kritična primerjava bo po točnosti presegala dosedanje zadevne zapise. Medtem ko je ohranjenih iz prvih krščanskih stoletij le malo avtentičnih hebrejskih tekstov, so na razpolago številni grški zapisi.

»Družba za slovenske študije« v Združenih državah

Pred poldrugim letom je bila ustanovljena v New Yorku »Družba za slovenske študije« (Society for Slovene Studies), katere namen je povezovati ameriške znanstvenike, ki se zanimajo za slovenske probleme, in posredovati angleško govorečemu svetu znanstvene informacije v slovenističnih strokah. Sedež Družbe je na inštitutu za Vzhodno in centralno Evropo pri Kolumbijski univerzi v New Yorku.

Doslej je Družba priredila dve svoji zborov: v aprilu 1973 v New Yorku, v maju 1974 pa v Milwaukeeju v državi Wisconsin, medtem ko njeni člani predavajo o slovenskih problemih tudi v okviru drugih ameriških strokovnih organizacij. Delovanje članov povezuje poseben angleško pisan vestnik, ki ima naslov »The Society for Slovene Studies Newsletter«. Eden izmed glavnih pobudnikov te nove Družbe, ki bo lahko zelo veliko storila za boljše spoznavanje slovenskega naroda in njegovih problemov v Združenih državah kot tudi v ostalem angleško govorečem svetu, je prof. Kolumbijske univerze Rado Lenček, ki je preživel kakih deset let v Trstu in je tu izdal tudi nekaj publikacij. Med drugim je bil eden prvih, ki se je etnografsko ukvarjal z značilnim prastarim slovenskim ribiškim čolnom »čupo«.

Med pobudniki Družbe za slovenske študije je tu zgodovinar prof. Bogdan Novak, avtor znane knjige o zgodovini Tržaškega vprašanja, ki je izšla v angleščini in bila prevedena tudi v italijanščino. Odbor Družbe sestavljajo zdaj prof. Rado Lenček kot predsednik za tri leta, prof. Karel Rogel z univerze Ohio, tudi za 3 leta, prof. Toussaint Hočevar z univerze N. Orleans za 2 leti, prof. Rudolf Susel z univerze Ari-

zona za eno leto in to na osnovi volitev, ki so bile izvedene pred kratkim. Prof. Toussaint Hočevar je tudi blagajnik Družbe. Med njegovo odsotnostjo zaradi študijskih zadev ga nadomešča prof. Rogel.

Na slavistični konferenci za srednji zahod, ki bo od 1. do 3. maja 1975 v Clevelandu, bo organizirala Družba za slovenske študije dve seji. Ena bo obravnavala slovensko-ameriške odnose, druga pa Slovence in druge slovanske narode. Obe temi sta zastavljeni široko, da bi bila lahko udeležba čim večja in bi lahko na sejah obravnavali najrazličnejše argumente, ki so v zvezi s tema temama.

—○—

ŠTUDIJSKI TEČAJ SKK

Slovenski kulturni klub prireja za svoje članke in prijatelje študijski tečaj. Lani je bil tak tečaj posvečen notranjim problemom kluba, odnosu članov do vere, narodnosti, družbenih vprašanj. Letos bodo na vrsti zelo aktualna predavanja: spoznavanje marksizma v njegovih zgodovinskih in idejnih temeljih, kakor tudi njegovega odnosa do vere, etike, svobode. O vseh teh vprašanjih, ki jih mora danes vsakdo poznati, so znana bolj gesla s povork in predvolilnih shodih, zato hoče klub nuditi bolj poglobljen pregled.

Tečaj bo v Dragi od 10. do 12. septembra, vodil pa ga bo Franc Križnik, duhovnik, ki študira marksistično filozofijo v Münchnu.

Kdor se misli udeležiti seminarja, naj se prijavi odbornicama Mariji Brecelj (tel. 208.270) ali Mariji Besednjak (tel. 412.954).

ODBOR SKK

Sodobno kmetijstvo

Zadnja opravila v vinogradu pred trgatvijo

Bliža se čas trgatve in trenutok, ko bo konec najhujših skrbi za vinski pridelek. Da bo žuljavo delo bogato polaćano, je treba tudi v zadnjem razdobju rasti grozdja, skrbeti in sicer predvsem, da bo grozdje imelo dovolj sonca in zraka. Tam, kjer poleg trte raste tudi detelja ali trava, ja pokosimo, da se ne bi v zemlji zadrževala vlaga in mogoče nevarnost za širjenje gnilebe.

Zorenje grozdja

V septembru skoraj vsak dan zasledujemo zorenje in nabiranje sladkorja v grozdju. Vsak dan sonca poveča količino sladkorja v grozdju in zato je treba biti potrpežljivi. Prav od pravih datuma trgatve odvisi poznejša kakovost vina. Snovi v moštu, ki odločajo o dobroti vinskega pridelka, so v pravilnem razmerju le v zrelem grozdju. Največ mošta iztisnemo pri popolni dozorelosti. Pri belih sortah so jagode v popolni zrelosti prosojne, jagodna kožica postane tanjša in grozdni sok bolj tekoč. Priporočljivo je, da že zdaj začnemo sproti odstranjevanje nagnito grozdje, ki občutno zmanjša kakovost mošta in s tem vina.

Tudi odstranjevanje oziroma prikrajševanje zalistnikov bo razvoju grozdja in dozorevanju zelo koristilo. Posredno pa z zelenimi deli na trsu preprečujemo razvoj gnilebe in oidija na grozdju. Prikrajševanje mladice je treba opraviti konec avgusta, najkasneje v začetku septembra. Ko trta preneha z rastjo, takrat se vršički mladice zavrta, takrat je čas za vršičkanje.

Rigolanje vinograda

Vinograd je treba pravočasno in pravilno opraviti. Prednosti rigolanja zemlje v sušnem in sončnem vremenu so neprecenljive vrednosti za uspeh novega vinograda. Zrigolano zemljo sonce prepeče. Vлага in zmrzal pa napravita zemljo godno. Globoko prerahljana zemlja vpije več vlage. Globina rigolanja je sicer odvisna od podnebnih razmer in lastnosti tal. Na Primorskem moramo rigolati čim globlje. Nikoli ne smemo rigolati, če so tla mokra. Ob rigolanju ne smemo pozabiti na založeno gnojenje, ki ga opravimo sočasno. Fosfornega in kalijevega, počasi topna gnojila, spravimo v območje poznejših korenin. Poleg rudninskih gnojil damo v zemljo tudi obilo hlevskega gnoja.

Kako ravnanje z vinsko trto po toči?

Nevihite s točo so pogoste zlasti ob koncu poletja. Tudi letos je v tem času obiskala naše področje toča, ki pa k sreči ni prizadela velike škode, ker je takoj za točo začel padati močan dež, ki je tako skoraj popolnoma omilil njen učinek. Ne glede na to, ali je bila škoda neznatna, je dobro pregledati vinograd in škropiti z bordojsko brozgo. Tudi ko bi škoda bila večja, t.j. ko bi bile trte bolj poškodovane, uporabimo le bordojsko brozgo. Ob pozni toči je to čisto dovolj. S škropljenjem pomagamo trti,

da hitreje zaceli rane, na večjih pa preprečimo vdor bolezni. Trsnih rozg ne smemo v nobenem primeru prikrajšati ali odrezati, ker je prepozno. Trta bi pognala zalistnike, ki bi še jeseni ostali zeleni in pozimi pomrznili. Le pri zgodnji toči temeljito mandamo poganjke ali jih celo obrežemo na les, t.j. na 3-4 skrita očesa. Takrat tudi dognimo, okoplamo ter poškopimo, vendar ne z bordojsko brozgo, ki bi mlade poganjke in liste požgala in posredno omogočila vdor v notranjost listov. Bordojska brozga je uporabljiva le v tej dobi ko ugodno vpliva na zorenje lesa in preprečuje pojav peronospor.

—o—

OPTIČEN SPOMIN ZA RAČUNALNIKE

Ameriška vesoljska ustanova NASA preučuje sistem optičnega spomina na elektronske računalnike. Ta sistem na osnovi organskih snovi, katerih kemične reakcije je možno upravljati z laserjem nizke moči, bo lahko tridesetodstotkov povečal spominsko kapaciteto računalnikov. Vsak takojimenovani ologram bo lahko vseboval 100 milijonov informacij na kvadratni centimeter. Ologrami so optične enote za shranjevanje slik, pridobljenih s prejemnikom postopkom kemičnih reakcij s pomočjo žarka laser.

FINSKA SAUNA JE ZA ZDRAVE

Sauna je slovita finska kopel v koči, kjer je zrak razgret skoro do sto stopinj celzija in z vročimi prhami, vmes pa stečejo kopalci ven in se potopijo v ledeno mrzlo vodo kakega jezera. K sauni spada tudi bičanje z brezovimi šibami. Dve finski univerzi sta zdaj izvedli raziskave o vplivu saune na človeški organizem in ugotovili, da aktivira spolne hormone, posplošuje rast, napravlja človeka mirnega in blago razpoloženega ter ugodno vpliva na zdravje, a samo na tiste, ki so že zdravi, škodljiva pa je za tiste, ki imajo srčne motnje, sladkorno bolezen ali božjast. Ker pa Finci ne slovijo ravno kot mili in miroljubni ljudje kljub vsakotedenski sauni, pripisujejo finski znanstveniki krivdo za to obilnemu uživanju žganih pijač po sauni, kar uniči njen blagodejni vpliv na značaj. Sauna je bila pred dobrimi tisoč leti razširjena po vsej Evropi, ohranila pa se je samo pri Fincih.

VROČI VRELICI ZA GRETJE

V zahodnih državah Združenih držav so se znašle oblasti pred pravo poplavo prošelj za licence za iskanje vročih vrelcev. Največ takih prošelj pa je bilo vloženih v Oregonu. Ljudje bi si radi z vročimi vrelci greli tople grede, pa tudi stanovanja ali producirali električno silo za lastne potrebe; to je postalo aktualno, odkar je postal petrolej drag in so težave z električno silo, ki tudi ni več poceni. Tako uporabo vročih vrelcev so poznali že pred pol stoletjem v Lardarellu v Toskani in nato tudi na Islandiji in še v nekaterih drugih deželah. V Oregonu in posebno v njegovem južnovzhodnem delu pa je največ vroče talne vode v vseh Združenih državah. Po najnovejših geoloških teorijah se segreje voda v zemlji zaradi razpadanja radioaktivnih mineralov in zaradi neprestanega trenja globokih geoloških plasti.

Zahodnonemško posojilo Italiji

(Nadaljevanje s prve strani)

lijard lir, vendar ni dovoljeno pozabiti, da je treba kredite »swaps« plačati že v treh mesecih od njihove uporabe.

Carli je izrekel upanje, da bo Evropska gospodarska skupnost v kratkem času sestavila finančni mehanizem za zbiranje kapitalov, katere bo posojala državam članicam, ki se bodo znašle v gospodarskih težavah.

Zahodna Nemčija je bolj naklonjena kot v preteklosti posojilom Italiji, ker je italijanska vlada odobrila nove davčne ukrepe ter predpise za omejitve kreditiranja. V Bonnu zdaj vlada vtis, da se Italija resno trudi za zmanjšanje primanjkljaja v plačilni bilanci s tujino. Dejansko je bila italijanska plačilna bilanca julija precej aktivna. Tudi v avgustu najbrž ne bo prišlo do izgube valutnih rezerv, čeprav še niso na razpolago zadostni podatki o zadevi. Vsekakor sta znani dve dejstvi: zmanjšal se je v znatni meri primanjkljaj trgovinske bilance, ki se ne tiče petroleja. Po drugi strani je še vedno obsežen primanjkljaj v zvezi z uvozom te surovine. Uvoz petroleja naj bi zaradi tega financirali z mednarodnimi posojili.

Carlija so vprašali, kakšna jamstva zahtevata Nemčija in ostala Evropska gospodarska skupnost za posojila Italiji. Jamstva — je odgovoril guverner Banke Italije —

bodo pač ista, na katera mora misliti vsak dolжник, ko ga sploh zanje še ne vprašajo. Urediti moramo svoje bilance ter izkoristiti produktivno posojila, da jih bomo lahko ob določenem trenutku vrnili.

Kot je razvidno iz današnjega uradnega poročila, je Zahodna Nemčija podelila Italiji posojilo »swaps« v znesku 2 milijard dolarjev. Italija jamči za posojilo z zlatom.

O sedanji gospodarski krizi v Italiji je dal novo izjavo minister za delo in socialno skrbstvo Bertoldi. Dejal je, da je kriza resna ter naj vlada začneši s septembrom postopno ukine kreditne omejitve za srednje in malo industrijo. Glede recesije je minister mnenja, da zdaj škoduje predvsem avtomobilski industriji in gradbeništvu. Pooblaščen upravitelj FIAT-a Agnelli je Bertoldiju zagotovil, da bo tovarna sicer skrčila proizvodnjo in zamrznila zaposlovanje novih delavcev, nima pa za sedaj namena poslati delavcev v dopolnilno blagajno.

Odmrznitev kreditov — je nadaljeval Bertoldi — je nujna ker bi z njo zmanjšali krizo v mali in srednji industriji ter ima država že na razpolago določena finančna sredstva, katera je zbrala z novimi davki.

Minister je ponovil mnenje, da bo jeseni v Italiji že milijon brezposelnih. Pol milijona brezposelnih je po njegovih besedah že zdaj, a drugi pol milijona bo štela tako imenovana armada mladih, katerim so takorekoč zaprta vrata do zaposlitve.

Nevarno vasovanje | 1

Prevod iz norveščine

Napisal Bjørnstjerne Bjørnson

Ko je Aslaug dorasla v cvetoče dekle, na Husebyju ni bilo več miru, kajti napostavnejši fantje iz vse srenje so se ravšali in kavsali tam vsako noč. Najhujše je bilo vedno v soboto zvečer; tedaj tudi stari Knud Huseby ni šel nikoli spat, ne da bi bil obdržal na sebi svoje irhaste hlače in ne da bi bil prislonil k postelji brezovo preklelo.

»Če že imam hčer, potem bom tudi pazil nanjo,« je govoril stari s Husebyja.

Tore Nässet je bil le kočarski sin; vendar so se našli ljudje, ki so govorili, da največkrat vasuje pri posestnikovi hčeri na Husebyju. Staremu Knudu tako govorjenje ni ugajalo in je trdil, da ni nič res, ker še nikoli ni videl Toreja na svoji kmetiji. Toda ljudje so se le tiho muzali, če so ga slišali, in so menili, da če bi le temeljito preiskal vse kote, namesto da se puli s tistimi, ki so hrupno postopali po dvorišču in v hiši, bi že našel Toreja.

Prišla je pomlad in Aslaug je odšla z živino na planino. In ko so ležali potem nad dolino moreče vroči dnevi in je skalnati greben hladno molel iznad sončne soparice in so zvonili kravji zvonci, in je lajal pes čuvaj ter je Aslaug tam gori na višinah vrisala in trobila na gorski rog — potem je fante pri njihovem delu v dolini zabolet srce od hrepenenja. In ko je prišel sobotni večer, so odhiteli kot za stavo po stezi na planino. A še hitreje so bili spet nazaj; kajti gori na planini je stal eden za vrati in prestregel vsakogar, ki je prišel, in ga tako zavrtel in pogнал nazaj, da se je vse svoje žive dni spominjal besed, ki jih je pri tem zaslísal: »Če boš še prišel, jih boš še več dobil!«

Kolikor so vedeli, je bil v celi srenji samo eden, ki je imel tako krepke pesti, in ta eden je bil ravno Tore Nässet. In vsi bogati posestniški sinovi so bili mnenja, da je vendar preneumno, da bi smel ta kočarski kozel tako hudo suvati z rogmi na Husebeyevi jlanini.

Istega mišljenja je bil tudi stari Knud, ko je slišal o tem, in je dejal, da če ne more nihče drug ukrotiti tistega kozla, bo poskusil to on s svojima sinoma. Knud pa seveda ni bil več eden od najmlajših, a čeprav je že krepko stopal proti šestdesetim, se je še vedno rad šel enkrat ali dvakrat metat s

svojim najstarejšim sinom, če se mu je zdelo pri kakšni zabavi le premrtvo.

Na Husebyjevo planino je peljala samo ena pot in sicer ravno čez njihovo dvorišče. Ko se je Tore naslednji sobotni večer odpravil na planino in se tiho plazil čez dvorišče, nato pa se spustil pri parmi v tek, ga je nadoma nekdo zagrabil za prsa.

»Kaj pa hočeš od mene?« je vprašal Tore in zabrisal napadavca na tla, da mu je zazvonilo v kelbi.

»Boš takoj videl,« je rekel drugi za njegovim hrbtom, onega brat, in ga sunil v tilnik.

»Tu prihaja še tretji,« je rekel Knud in se ga trdo lotil.

Torejeva moč se je v nevarnosti povečala; bil je prožen kot vrbova šiba in je u-

darjal, da so se iskre kresale; vrtel se je in zvičal in ni bil nikoli tam, kamor so zadevali njihovi udarci, pač pa so dobivali njegove tja, kjer so najmanj pričakovali. Končno pa so ga le premlatili in to kar spodobno, a stari Knud je pogosto pravil, da se s takim pretepačem ni še nikoli tepel. Tolkli so, dokler ni tekla kri, potem pa je zaklical stari s Husebyja: »Stoj!« in rekel Toreju: »Če se ti prihodnjo soboto zvečer posreči, da se izmuzneš Husebyjskemu volku in njegovima mladima, bo dekle tvoje!«

Tore se je odvrlel proti domu, kakor je pač mogel, in ko je prispel domov, se je vlegel v posteljo. Ljudje so veliko govorili o pretepu na Husebyju, a vsakdo je dejal: »Kaj pa je iskal Tore tam?«

Le ena ni rekla tega in to je bila Aslaug. Tisti sobotni večer ga je dolgo čakala, in ko je zdaj zvedela, kaj se je dogodilo med njim in očetom, se je vsedla tja in jokala, sama pri sebi pa si je mislila: »Če ne dobim Toreja, zame ni več veselega dne na tem svetu!«

(Dalje)

Zapor za »velikega belega poglavarja« na otoku Tanna

Kako čudni in nedosledni so britanski kolonialisti, dokazuje zgodba, ki se je nedavno odigrala na Novih Hebridih v Južnem morju. Medtem ko so Britanci vsilili neodvisnost marsikateri svoji bivši koloniji, ki ji ni bilo prav nič do neodvisnosti, ker sploh ni predstavljala nikakega naroda, ampak samo mešanico ras in plemen, ki so jih kolonialisti nekoč v preteklem stoletju ali že prej slučajno prisilili v isti teritorialno-upravni okvir, pa se drugje kažejo več kot malenkostni in celo zagrizeno hudobni pri preganjanju najmanjšega znaka kake želje po neodvisnosti. Znano je, da so zaradi tega obešali Irce, Jude v Palestini in Grke na Cipru, torej pripadnike narodov, ki so zili že visoko kulturni in neodvisni, ko so bili Anglosasi še vsi srečni, če so prišli do kamenite sekire in ko niso poznali višje avtoritete kot vaškega poglavarja.

Tako svojo malenkostno zagrizenost pri varovanju svojih kolonialističnih interesov so pokazali te dni tudi na otoku Tanna v Novih Hebridih. Nekega francoskega naseljenca, lastnika plantaže kokosovih orehov, so aretirali in obsodili na 27 mesecev ječe in na petletno prepoved bivanja na Novih

Hebridih, ker je napravil tamkajšnjim črnecem zastavo — zeleno zvezdo na sinjem ozadju — in jim sestavil program za neodvisnost njihovega otoka. Tedaj so Britanci, ki skupaj s Francozi upravljajo otočje Novi Hebridi, poslali tja stotnijo vojakov in nekaj strašno vnetih funkcionarjev, ki so vdrli v koč, ki je predstavljala »vladno palačo« neodvisnega otoka Tanne, zaplenili zastavo in staro puško, izdelano leta 1870, ter odpeljali omenjenega francoskega naseljenca, Antoina Fornellija iz Lyona, s seboj ter ga nato, kot omenjeno, obsodili, češ da je ščuval črnce k upor proti britanski oblasti. Fornellijeva družina, ki živi v Franciji, se je obrnila za posredovanje na francoskega predsednika Giscard d'Estainga, katerega so predložili tudi obsojenčev lastno pismo. Po mnenju njegove družine so ga Angleži obsodili samo zato, ker je Francoz in je s svojim prijateljstvom s črnici povečaval pri njih francoski vpliv, kar Angležem ni bilo všeč.

Ta sama po sebi sicer ne posebno senzacionalna zgodba dokazuje, da britanski kolonializem še davno ni mrtev, kot bi hoteli Angleži sami prepričati svet. Mnogim svojim kolonijam so se odrekli zato, ker jih niso mogli več samo izkoriščati, ampak bi bili morali začeti vanje tudi veliko investirati. Kjer pa gre še brez investicij, kot na primer na Novih Hebridih, to je nekako Bogu za hrbtom, tam pa še odločno vztrajajo pri najbolj zastarelih kolonialnih metodah. Sicer pa jih skušajo uveljavljati še na Severnem Irskem, ki je mnogo bliže in svetlo bolj na očeh.

Fe. Mi.

—o—

Ingmar Bergman se ukvarja že mnogo let z mislijo, da bi posnel film po Mozartovi operi »Čarobna piščal«, ki ga je očarala. Do sedaj do tega ni prišlo; zdaj pa poročajo, da je Bergman že začel uresničevati načrt. Filmska premiera naj bi bila na Novo leto 1975.

pohištvo

KOZMAN

VABIMO cenjene odjemalce naj obiščejo NOVO TRGOVINO S POHIŠTVOM v Ulici Castaldi 3 v Trstu - Tel. 762966 (pri Trgu Garibaldi).

OGLEDALI si bodo med drugim edino razstavo na Tržaškem vseh vrst izdelkov z n a n e TOVARNE MEBLO (kmečke dnevne sobe, skrinje, kmečki koti itd.) in velik izbor kuhinj Podjetja CUMINI.